

under disse nye Forhold, og at de søge at undbrage sig herfra ved at begjære en Afskillelse; men det er dog ingenlunde givet, at dette er mere end en forbigaaende Stemning, og det er fra mit Standpunkt fuldt berettiget at sige: Prøv først, hvad det er at være fælles, førend I komme og begjære at afskilles.

Zable: Maa det blot være mig tilladt, foranlediget dertil ved den høitagtede Ministers Uttringer, at fremhæve, hvad det var, jeg troede var Hovedgrunden til den Modstand, som den høitærede Minister har lagt for Dagen imod mange Andragender. Jeg troede nemlig — det er en ærlig Sag at fremkomme dermed —, at de foreslaaede Forandringer saavel i Skolelovgivningen som i Fattiglovgivningen svævede Ministeren for Die, og at han derfor hellere ønskede større Kreds, hellere ønskede en Sammenlægning end en Udskyning af de kommunale Kreds. Dette var Grunden. Naar den høitærede Minister mener, at jeg har omtalt, at Præsten var det eneste Baand, saa maa han have misforstaaet mig; jeg har kun sagt, at den oprindelige Anledning til, at tidligere afstilte Sogne bleve samlede til eet Pastorat, var den, at den samme Præst havde med Fattigvæsenet i disse tidligere afstilte Sogne at gjøre. Følgen af, at saadanne tidligere afstilte Sogne samledes i eet Pastorat, var da atter den, at Pastoratets kommunale Vefthjælp fik hele Pastoratets Fattigvæsen under sig. Det maa nemlig vel erindres, at Fattigvæsenet oprindeligt ikke var en Communesag, men en geistlig Sag. Mange forenede Sogne have herimod havt deres Skolevæsen hvert for sig, og i et af de Andragender, jeg har seet, er det netop blevet paaklaget af et Sogn, som før havde et udmærket Skolevæsen, at det skulde sammenløbes med et andet, i hvilket Skolevæsenet ikke var i saa god en Tilstand.

J. M. Hansen: Det er vist, at Landcommunalloven ikke mener, at det skal være nogen let Sag for Sognene i en Commune at blive afstilte; det ligger ligefrem i Lovens Ord. Dernæst maa det ogsaa fuldstændigt erkjendes, at det Spørgsmaal, hvorvidt de særlige foreliggende Omstændigheder ere af den

Natur, at Afskillelse bør bevilges, maa overlades til den paagjældende Indenrigsministers personlige Afgjørelse. Det falder mig altsaa ikke ind at dable den nuværende høitærede Indenrigsminister for hans Stilling til dette Spørgsmaal; men jeg vil dog tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger, som aabenbart ikke paa nogen Maade kunne overraske den høitærede Minister, da jeg har havt Leilighed til personligt nærmere at conferere med ham om det paagjældende Tilfælde. Før Communalloven af 1867 traadte i Kraft, var det kun Indenrigsministeren, som kunde give Tilladelse til en Afskillelse, og det skete efter Anbefaling af Sogneforstanderstabet og Amtsraadet. Under Forhandlingerne om Landcommunalloven enedes Udvalget indbyrdes, ligesom man ogsaa enedes med den høitærede Indenrigsminister om, at Forholdet skulde ordnes anderledes, og der staaer nu i Landcommunalloven, at det er Amtsraadet, som med Indenrigsministerens Samtykke giver Tilladelsen, medens som sagt Amtsraadet før kun havde at afgive Erklæring, hvorimod det tilkom Ministeren at give Tilladelsen. Det forekommer mig, at der i den saaledes foretagne Forandring ligger en Anthyndning af, at der nu maa tillægges de kommunale Autoriteter en større Vægt i saa Henseende, end der tidligere var Tilfældet. Naar de kommunale Autoriteter erklære at ville give en saadan Tilladelse, maa der altsaa nu være saa meget bestemtere Hindringer for Ministeren for at nægte sit Samtykke til Amtsraadets Tilladelse. Det Tilfælde, jeg tænker paa, foreligger efter min hele Opfattelse under saadanne særlige Omstændigheder, at det undrede mig, at den høitærede Minister ikke vilde erklære, at disse vare af den Natur, at han kunde samtykke i, hvad Amtsraadet havde erklæret, at der var god Anledning til at bevilge. Det er to Sogne, Baarse og Velbringe Sogne, som bestaae af Fæstegods og ligge hver under sin Godseier. Den ene Godseier er en human Mand, og en Følge deraf er, at Befolkningen i det ene Sogn i oeconomic Henseende er en Deel fordeelagtigere stillet end Befolkningen i det andet Sogn. Nu vil denne Godseier stifte et Legat paa 6.000 Rd. for Huusmændene og Indsidderne i det Sogn, hvis Steder til-